

У Церуху да бэзавага мая
Асенні мой цягнік загрукаціць...

***

У сонечных росах
Сцяжынка лясная
Прапахла мядовай
Густой цішынёй.
У ліпеньскім лесе
Пра што мне спявае
Світальная івалга
Над галавой?..

Ці, можа, пра вёсны,
Далёкія вёсны,
Што бэзам духмяным
Даўно абцвілі?
Ці, можа, пра сосны,
Высокія сосны,
Што днямі ля хаты
Шумелі, гулі?..

Блукаў я па свеце,
Шукаў сабе долю...
Шчаслівую долю,
Я думаў, знайду...
А івалга пела
Пра шчасце і волю.
Я думаў, што песню
Такую ж складу...

Ні долі, ні волі,
Ні шчасця, ні песні...
І толькі са мною
Дарогі мае
Ды голасам росным
У ліпеньскім лесе
Світальная івалга
Песню пяе...

СІНІ СОН

Прысніцца сіні дождж
У небе сінім-сінім.
Люляе сіні Сож

Сны светлыя Айчыны.

Ля сіняе вады
Вясло самотна стыне.
Уецца сіні дым
Над сінім успамінам.

Цямнее сіні бор
За сінім небакраем.
У суцёмках касцёр
Павольна дагарае.

Кладзецца сіні цень
І цінькае сініца...
Мне сіні-сіні дзень
Уночы зноў прысніцца.

І будзе дождж звінець
Над сінім сном Айчыны,
І да нябёс ляцець
Лён сіні, сіні, сіні...

CREDITS

Не прашу ні пасады, ні славы,
Ні ба адця на грэшнай зямлі...
Божа светлы, прашу так замала –
Запаветныя словы пашлі...

Каб шчымелі яны і балелі
І душу праціналі да слёз.
Каб вятры над шляхамі іх пелі,
Асыпаючы лісце бяроз.

Каб жанчыны ўначы іх шапталі,
Каб на крылах іх птушкі няслі
У чужыя няўтульныя далі
Напамінам ад роднай зямлі.

Зіхацелі каб гронкай рабіны
Тыя словы – пазнаць каб здалёк...
Божа светлы, хай лёс Айчыны
Пасвятлее на мой радок...

ФРАГМЕНТЫ З ПАЭМЫ “ЛІЛЕЯ НА ЦЁМНАЙ ВАДЗЕ”

***

У час,
Калі лютуюць лжэпрарокі,
На ўсіх вуглах дурманяць мой народ,
Успомніце гісторыі урокі...
Не прыпыніць нікому яе ход.
Браты мае, адкуль між намі лёд?!
У нас адны агульныя вытокі.

Расія, Беларусь і Украіна –
Славяншчына!..

Ты для мяне адна.
О, як цвіце ля Оўстуга каліна,
Туманіцца за поймаю Дзясна,
І нібы човен,
Русь плыве у снах.
А кажуць мне забыць яе, пакінуць...

Прыслухайся...
Склікаюць на вячэрню
Чарнігава і Кіева званы.
Сляпы Казар, куды мой шлях паверне?
Спявай кутчэй між гэтае маны...
Ярылы лік над песняй даўніны...
Гудуць званы...
І я таксама вернік...

Я верую сягоння у адзінае –
У заветы мудрыя дзядоў...
О, як цвіце ля Оўстуга каліна,
І пералівы кіеўскіх званоў,
І крыкі на Палессі журавоў
Яднаюць неба над маёй Айчынай...

***

Аклікну. Нікога у цёмным бары.
Адклікнецца толькі мне шум баравы.
Ды сокал высока. Ды чорны крумкач
Пракрача мне побач: “Над доляй не плач”.
А я і не плачу, адплакаў даўно,
На травах мядовых настою віно.
Я вып’ю п’янога, я вып’ю віна
І песню таксама да самага дна

За долю, за волю Айчыны сваёй.
Пракрача крумкач: “На дарозе не стой”.
Пракрача крумкач на ўвесь бор векавы:
“Айчыны тваёй я нап’юся крыві...”
Ах, чорны крумкач, ты дарэмна крычыш.
Ўжо вострацца дзіды, куюцца мячы.
І мужных асілкаў ўздываецца раць.
Крыві табе, чорны крумкач, не спытаць.
За нашу Айчыну устанем сцяной,
У сечы крывавай заслонім сабой.
Я вольнага ветру яшчэ папрашу,
Каб ён ўскалыхнуў баравую душу.
І бор векавы зашуміць, загудзе,
І чорны крумкач са стралой упадзе.
Я зноўку аклічу шырокі абсяг,
І песняй адклікнецца выстылы шлях...

***

Такі знаёмы паварот дарогі -
І з борцю дуб прыветла зашуміць.
Усе сумненні, крывады і трывогі
Захоцацца адразу мне забыць.
Дух-патрыярх...
Тут дробязям не месца.
Стагоддзю світак пад старой карой.
Сарэцца жолуд –
І кхтэ Гур, здаецца,
З дружнай скача сцежкаю лясной.
А гэты звон?
Куюцца вілы, косы...
Гараць маёнткі панскія паўсюль,
І заклікае страсна Каліноўскі:
“Мужык, успомні, хто ты і адкуль...”
Ідзе з народамі малады Купала
(Заўжды ён добра помніў, хто такі...)
Старонак у гісторыі нямала:
Чытаць іх людзям хопіць на вякі.
А дуб шуміць,
А дуб сівы гамоніць,
І падаюць на сцежку жалуды...
Яшчэ крыху –
І пранясуцца коні.
Сляды замураваюць назаўжды...
Не зарастай, як сцежка, наша памяць.
Ссівелы дуб у ліставеі зноў

Нам шле лісты з далёкіх тых вякоў –
І кружацца, і кружацца над намі,
Хвалююць нас у залатую замець
Таемным сэнсам паўзабытых слоў...

***

Я доўга блукаў па начным гарадку.
Насупраць гасцініцы Прыпяць цямнела.
І там, між лазы,
на рачным астраўку
Рыбацкі агенчык успыхваў нясмела.

Стаяў ля прычала калгасны паром.
Я ціха ступіў на скрыпучыя дошкі.
І быццам дзяцінствам дыхнула мне трошкі –
Так хораша пахлі яны малаком...

І болі мае адступілі назад.
І раптам пачулася: “Вернецца памяць,
Як водар маленства...”

І прыйдзеце самі
Да родных вытокаў і кінутых хат...”

Я ўвесь смяянуўся...

Вакол ні душы.
І толькі ў затоне трава шалясцела.
І ў гэтай начной незвычайнай цішы
Высокая зорка надзеяй мігцела...

***

Я прайду па Палессі,
Як песня...
Застануся я
Ў сэрцах людскіх...
Тут увесь я,
Увесь я,
Увесь я
У зіхценні
Вячэрняй ракі...

Пад усхліпцы
Чарнобыльскіх ветраў,
Пад усплёскі
Атручаных вод
Я паплачу

Ў цішы гэтых нетраў
Па табе,
Па табе,
Мой народ...

І ў асветленых поўняй
Дубровах,
Дзе надрыўна
Крычаць жураўлі,
Я пакіну
Апошнія слова
На апошняй
Славянскай зямлі...

Божа светлы,
Як мала прапета...
А душа
Паплыла, як лісток...
Ірванецца,
Падхоплены ветрам
Мой апошні
Палескі радок...

Без душы,
Без ніводнага слова
Пабрэду
Па здрэчэлых палях...
Над Айчынай,
Над роднаю мовай
Палынее
Чарнобыльскі шлях...

***

Вось і зноўку прыйшла
На зямлю маю восень.
Над пустымі шляхамі
Закружыў ліставей.
Праз туман і дажджы
Зябкі вецер даносіць
Крыкі шэрых гусей,
Крыкі шэрых гусей.

Ах, як плачуць яны
Над маёю Айчынай,
Што навекі пазначана

Чорнай бядой...
Гусі, шэрыя гусі,
На далёкай чужыне
Ападзіце на травы
Горкай-горкай тугой.

У густых трыснягах
Паўнаводнага Ніла
Хай усходзіцца вецер
Ад гэтай журбы,
Плач і боль панясе
На абпаленых крылах
Над сусветам усім...
Можа, заўтра нябыт?!

О мая Беларусь,
Дык няўжо ты сканаеш?
О мой ціхі народ,
Жыць, павінен ты жыць...
А вакол цішыня...
Толькі ледзь далягаюць
Крыкі шэрых гусей
Праз туман і дажджы...

***

Адзінокай свечкай стыне
На крыжы глухіх шляхоў
Храм Марыі-Магдаліны
Між заснежаных палёў.

І нідзе вакол нікога.
Толькі зябне маладзік.
Ды ў царкве прад лікам строгім
Вецер моліцца адзін...

А ўначы, пад ветру ўсхліпы,
Па няходжаных шляхах
Рушаць мёртвыя сялібы
І пагосты на крыжах...

Продкаў стомленыя цені
Будуць крочыць напрасткі...
На апошняе маленне
Сыдуцца ўсе у храм пусты...

І з малітвай пра Айчыну
Пра пакутны горкі лёс
Храм Марыі-Магдаліны
Узнясецца, як Хрыстос...

***

Засумую
Па родных мясцінах,
Белым лебедзем
Закрычу...
На Радзіму сваю,
На Радзіму,
На Радзіму сваю
Палячу...

Там, ля Сожа,
На мілым Палессі,
Дзе суніцамі
Пахнуць бары,
Зазвіню
Жаўруковаю песнляй
Над лугамі
На роснай зары...

Закуваю я
Шэрай сязюляй,
Закурдычу
Сівым журавом
Над мінулым сваім,
Над мінулым,
Адшумеўшым
Вясновым дажджом...

Узлячу я
Над роднай зямлёю,
Заспяваю,
Заплачу аб ёй.
З чорнай хмары
Над чорнай бядою
Горкай-горкай
Пральюся слязой...

Закружуся
Лістком пажаўцелым,
Упаду

На засмучаны шлях...
Над душою маёю
Збалелай
Будзе вецер
Стагнаць у палях...

***

Паэт заўсёды ёсць прарок,
Бо ён ад Бога...
Зязюля кінула пяро
Мне на дарогу...

Хіба добра я не хацеў
Свайму народу?
Збіраў я словы для людзей,
Як кроплі мёду...

Я шчыра праўду гаварыў..
Чаму ж не чулі?..
Кувай прасветлена ў бары,
Кувай, зязюля...

Кувай для роднай стараны
Лепшую долю...
Хай словы гучна, як званы,
Гудзь ігра волю...

Кусты ляшчыны расхіну –
Цвіце рабіна...
Пяро зязюлі падніму,
Як лёс Айчыны...